

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM

Historia
Poziom rozszerzony

Listopad 2014

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Nr zadania	Poprawne odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Suma punktów
1.	1. D, 2. B, 3. C	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
2.	1. Prawda, 2. Fałsz, 3. Fałsz	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
3.	3.1. Np. Zastugą Greków było stworzenie pierwszego naukowego, teoretycznego systemu wiedzy politycznej. Mieli też wpływ na kształtowanie się instytucji prawa publicznego w Europie. Wprowadzili terminologię z dziedziny nauki o państwie: demokracja, arystokracja, monarchia, polityka. W terminologii z dziedziny prawa prywatnego dominuje z kolei łacina, gdyż wkład Rzymian był w tej dziedzinie większy niż Greków.	1 pkt – poprawne porównanie zasług Greków i Rzymian 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–3
	3.2. Nazwa: ostracyzm Znaczenie: np. sąd skorupkowy umożliwił eliminację z życia publicznego ludzi, którzy mogli zagrażać demokracji (mieli zapędy autorytarne, chcieli zostać tyranami).	2 pkt – poprawne podanie nazwy procedury oraz wyjaśnienie znaczenia 1 pkt – poprawne podanie nazwy procedury lub wyjaśnienie znaczenia 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
4.	4.1. cyrk (<i>Circus Maximus</i>)	1 pkt – poprawne podanie nazwy 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	4.2. Np. Cyrk był przeznaczony do organizacji wyścigów wozów dwukółowych (rydwanów).	1 pkt – poprawne podanie przeznaczenia budowli 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
5.	5.1. falanga macedońska (syntagma)	1 pkt – podanie poprawnej nazwy 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	5.2. Np. Sarisy pozwalały utrzymać wroga na dystans, zatrzymać jazdę, szyk trudno było złamać, szyk można było zastosować na otwartej przestrzeni, wymagał od walczących dobrego wyszkolenia.	1 pkt – podanie poprawnej oceny 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	

Nr zadania	Poprawne odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Suma punktów
6.	Np. – oszczędzaj materiały – zachowaj czystość – bądź staranny (dokładny) w pracy – bądź posłuszny – zachowuj porządek Dopuszczalny jest inny styl wypowiedzi. Należy uznać każdą poprawną merytorycznie odpowiedź.	2 pkt – poprawne podanie czterech zasad 1 pkt – poprawne podanie trzech lub dwóch zasad 0 pkt – podanie jednej poprawnej zasady, podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
7.	Np. Kaligrafowi nie wolno było nadinterpretować przepisywanego tekstu, zmieniać go lub dodawać od siebie jakichś informacji.	1 pkt – podanie poprawnego wyjaśnienia 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
8.	8.1. Otton I (Wielki)	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	8.2. Henryk II	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
9.	Np. Otton III dążył do zjednoczenia chrześcijańskiej Europy pod swoim panowaniem. Jego cesarstwo miało składać się z czterech części: Niemiec (Germania), Słowiańszczyzny (Sclavinia), Francji (Gallia) i Italii (Roma), co na ilustracji symbolizują cztery postaci składające hołd cesarzowi zasiadającemu na tronie. Władzę cesarską rozumiał jako sprawowanie nadzoru nad poddanymi zarówno w wymiarze świeckim, jak i duchowym, o czym świadczą stojący po jego bokach reprezentanci Kościoła i rycerstwa.	2 pkt – poprawne wyjaśnienie wizji cesarstwa i władzy cesarskiej oraz wyjaśnienie symboliki postaci 1 pkt – poprawne wyjaśnienie wizji cesarstwa lub władzy cesarskiej oraz wyjaśnienie symboliki postaci 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
10.	10.1. Wystawca: komes Jan z bratem Wojciechem; Odbiorca: Marcin ze Staniewa	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	10.2. 1. Prawda, 2. Fałsz, 3. Prawda	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
11.	1 – 8 2 – 22 3 – 14	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
12.	Towary eksportowane: pszenica, żyto, inne zboża, len, konopie, wosk, miód, potaż, drewno do budowy, solona wołowina Towary importowane: wino francuskie, wino hiszpańskie, jedwab, oliwa, cytryny, konfitury, inne owoce hiszpańskie, korzenie portugalskie, cyna, sukno angielskie Towary kolonialne: jedwab, przyprawy korzenne	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1

Nr zadania	Poprawne odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Suma punktów
13.	13.1. Wielka Brytania: rewolucja przemysłowa; USA: uzyskanie niepodległości kolonii angielskich w Ameryce	1 pkt – poprawne podanie dwóch przyczyn 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	13.2. 1750 r.: Chiny; 1860 r.: Wielka Brytania	1 pkt – poprawne podanie nazw dwóch państw 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
14.	Portal barokowy: C Portal chronologicznie najwcześniejszy: B	1 pkt – podanie poprawnych odpowiedzi w dwóch podpunktach 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
15.	15.1. A. listopadowego, B. 1830	1 pkt – poprawne uzupełnienie luk 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	15.2. Ponieważ kierujący walką obawiali się utraty swojej pozycji społecznej i politycznej.	1 pkt – podanie poprawnego uzasadnienia 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
16.	C	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
17.	17.1. Np. Ponieważ przedsięwzięcia państwowe nie muszą kierować się chęcią zysku i w przeciwieństwie do inicjatywy prywatnej mogą działać także w okresie kryzysu.	1 pkt – podanie poprawnego uzasadnienia 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	17.2. C	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
18.	Wydarzenie: podpisanie paktu Ribbentrop–Mołotow Uzasadnienie, np.: Na ilustracji Stalin i Hitler są przedstawieni jako para zawierająca związek małżeński. Takie pokazanie Stalina i Hitlera nawiązuje do nowej sytuacji, w której znalazły się rządy przez nich państwa, do współpracy, jaka została nawiązana przez podpisanie paktu.	2 pkt – poprawne podanie wydarzenia oraz uzasadnienia 1 pkt – poprawne podanie wydarzenia 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
19.	19.1. Np. Posiadanie kompletu dobrze podrobionych dokumentów, „zamiłowanie” Niemców do dużej liczby dokumentów, dopasowanie dokumentów do osobowości kuriera i trasy, konsultowanie dokumentów z kurierem.	1 pkt – poprawne wskazanie dwóch czynników 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	19.2. 1. Prawda, 2. Prawda, 3. Fałsz	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
20.	B	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1

Nr zadania	Poprawne odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Suma punktów
21.	Np. W 1946 r. nie istniała jeszcze NRD, dlatego radziecka strefa okupacyjna Niemiec nie została przez Churchilla włączona do obszarów położonych za żelazną kurtyną. Z kolei Churchill włączył do strefy wpływów ZSRR Jugosławię, która uniezależniła się od Moskwy po 1946 r., ale pozostała państwem socjalistycznym. Należy uznać każdą poprawną merytorycznie odpowiedź.	1 pkt – podanie poprawnej przyczyny (nieuwzględnienia NRD przez Churchilla oraz za wskazanie przyczyn uwzględnienia Jugosławii) 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–1
22.	22.1. Są to działania, jakie uznają za konieczne, łącznie z użyciem siły zbrojnej.	1 pkt – poprawne podanie działań 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	22.2. Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (Sojusz Północnoatlantycki, Organizacja Sojuszu Północnoatlantyckiego, Pakt Północnoatlantycki)	1 pkt – poprawne podanie nazwy 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	
23.	23.1. wybory (kontraktowe, czerwcowe) z 4 VI 1989 r.	1 pkt – poprawne podanie wydarzenia 0 pkt – brak poprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	0–2
	23.2. Np. Plakat sugeruje, że Solidarność ukazana jako szeryf (z filmu „W samo południe”) samotnie broniący prawa może pokonać komunizm./ Solidarność walczy z komunizmem jak szeryf (z filmu „W samo południe”) samotnie broniący prawa. Dopuszczalny jest inny styl wypowiedzi. Należy uznać każdą poprawną merytorycznie odpowiedź.	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – podanie niepełnej, niepoprawnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi	

Zadanie 24.

Temat 1. Uzasadnij stwierdzenie „Egipt darem Nilu”. Wyjaśnij, jakie znaczenie miały rzeki dla rozwoju cywilizacji egipskiej oraz innych cywilizacji starożytnych. W pracy wykorzystaj załączone materiały.

Poziom	Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
IV	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem znaczenia rzek i dostępu do wody dla powstania cywilizacji oraz państw. Wskazał na uzależnienie człowieka od przyrody. Odnosił się nie tylko do Egiptu, lecz także do przykładów z Mezopotamii, Indii czy Chin. Wskazał przyczyny, dla których państwa starożytne powstawały nad rzekami, m.in.: woda do celów gospodarczych, domowych, rzeka jako szlak transportowy, element systemów obronnych. Wskazał na wylewy rzek (Nilu) i związane z tym użyczenie pól. Przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji. Zaprezentował tok rozumowania prowadzący do sformułowania konkluzji uzasadniającej stwierdzenie zawarte w zadaniu. Wykorzystał źródła informacji i przywołał je w narracji do uzasadnienia wniosków. Wskazał na fakt, że główne tereny uprawne rozciągają się wzdłuż Nilu i w jego delcie, tam też leżą główne ośrodki osadnicze. Wykorzystał tekst tłumaczący pochodzenie określenia nazwy państwa.	9–12
III	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów problemu znaczenia rzek i dostępu do wody dla powstania cywilizacji oraz państw. Skupił się przede wszystkim na znaczeniu Nilu dla Egiptu, a pominął przykłady z innych obszarów (Mezopotamia, Indie, Chiny). Wskazał wybrane przyczyny, dla których państwa starożytne powstawały nad rzekami. Wykorzystał źródła informacji i przywołał je w swojej pracy. Podjął próbę wyciągnięcia wniosków potwierdzających postawioną w zadaniu tezę.	6–8
II	Zdający w niewystarczającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów problemu znaczenia rzek i dostępu do wody dla powstania cywilizacji oraz państw. W niewystarczającym stopniu wskazał przyczyny, dla których państwa starożytne powstawały nad rzekami. Zaprezentował niezadawalający tok rozumowania, w którym uzasadnił postawioną w zadaniu hipotezę. Wykorzystał niektóre źródła informacji i przywołał je w swojej pracy.	3–5
I	Zdający w niezadawalającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów problemu znaczenia rzek i dostępu do wody dla powstania cywilizacji oraz państw. W niewystarczającym stopniu wskazał przyczyny, dla których państwa starożytne powstawały nad rzekami. Zaprezentował niezadawalający tok rozumowania mający uzasadnić postawioną w zadaniu tezę. Wykorzystał źródła informacji w niezadawalającym stopniu lub nie wykorzystał ich wcale.	1–2
	Zdający podał informacje słabo związane lub niezwiązane z tematem. Podane informacje lub sposób narracji wskazują, że zdający nie rozumie tematu.	0

Temat 2. Okres „dzielnicowy” – okres rozwoju gospodarczego i kulturalnego (Jerzy Łojek, *Kalendarz historyczny. Polemiczna historia Polski*) – uzasadnij stwierdzenie Jerzego Łojka. Podaj fakty historyczne na poparcie tego stwierdzenia.

Poziom	Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
IV	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem różnych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym. Przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji oraz zawarł je w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował tok rozumowania prowadzący do uzasadnienia postawionej w zadaniu tezy. Uzasadnił postawioną tezę argumentami: działania władców dzielnicowych zmierzające do podniesienia poziomu kultury materialnej i duchowej (np. fundacje klasztorów, rozwój stolic poszczególnych dzielnic, rozwój sztuki), rozwój gospodarczy dzielnic (np. sprowadzanie osadników, rozwój osadnictwa na prawie niemieckim, lokowanie wsi i miast zarówno na surowym korzeniu, jak i powtórne lokacje, próby zagospodarowania terenów dotąd niewykorzystywanych rolniczo), fakt, że na okres rozbitcia przypada proces przekształcania grodów i podgrodzi w ośrodki miejskie (zdający może tu podać konkretne przykłady, np. lokacji Krakowa z 1257 r.). Wyjaśnił korzyści płynące z lokacji na prawie niemieckim (np. dłuższy okres wolnizny, większe uprawnienia rad miejskich). Powiązał rozwój gospodarczy dzielnic z poziomem rozwoju kulturowego.	9–12
III	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu bez uwzględniania w wystarczającym stopniu kontekstu interpretacyjnego. Przeprowadził niekonsekwentną selekcję i hierarchizację informacji, zawarł je w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował niepełny tok rozumowania, podejmując próbę wskazania niektórych faktów potwierdzających postawioną w zadaniu tezę.	6–8
II	Zdający w niewystarczającym stopniu wykazał się znajomością i zrozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. W niewystarczającym stopniu przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji, zawarł je w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował niezadowalający tok rozumowania, podejmując próbę wskazania niektórych faktów potwierdzających postawioną w zadaniu tezę.	3–5
I	Zdający w niezadowalającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. Przeprowadził w niezadowalającym stopniu selekcję i hierarchizację informacji, zawarł je w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował niezadowalający tok rozumowania, podejmując próbę uzasadnienia postawionej w zadaniu tezy.	1–2
	Zdający podał informacje słabo związane lub niezwiązane z tematem. Podane informacje lub sposób narracji wskazują, że zdający nie rozumie tematu.	0

Temat 3. Przedstaw przyczyny i skutki konfliktów polsko-tureckich w XVII wieku. W pracy wykorzystaj załączone materiały.

Poziom	Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
IV	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem różnych aspektów danego problemu. Przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. Wskazał najważniejsze przyczyny wojen: rywalizację o wpływy w Mołdawii i udział w wyprawach polskiej magnaterii, wzajemne napady Kozaków na ziemie Turcji oraz Tatarów z Krymu na ziemie Rzeczypospolitej, próby wykorzystania zamętu na Ukrainie po powstaniu Chmielnickiego i zagarnięcia tych ziem przez Turcję w II poł. XVII w., próby podboju Europy przez Turcję. Wskazał skutki wojen: brak korzyści terytorialnych dla Rzeczypospolitej, spustoszenie kraju przez długotrwałe wojny z Turcją na Ukrainie, czasowa utrata części ziem po traktacie buczackim, zatrzymanie pochodu tureckiego pod Wiedniem (postać Jana III Sobieskiego), brak strat terytorialnych w ostatecznym rozrachunku, ułożenie pokojowych stosunków z Turcją. Wykazał się umiejętnością wyrażania opinii i formułowania ocen oraz wiązania ich z treściami opisowo-wyjaśniającymi w narracji. Wykorzystał źródła informacji i przywołał je w narracji do uzasadnienia wniosków.	9–12
III	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu bez uwzględniania w wystarczającym stopniu kontekstu interpretacyjnego. Przeprowadził niekonsekwentną selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. Zaprezentował niepełny tok rozumowania, podejmując próbę analizowania przyczyn i skutków. Podjął także próbę formułowania opinii i ocen dotyczących zarówno faktów historycznych, jak i ich interpretacji. Wykorzystał źródła informacji i przywołał je w swojej pracy, podejmując próbę wyciągnięcia wniosków.	6–8
II	Zdający w niewystarczającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. W niewystarczającym stopniu przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. Zaprezentował niezadawalający tok rozumowania, podejmując próbę wyjaśnienia przyczyn i skutków. Wykorzystał niektóre źródła informacji i przywołał je w swojej pracy.	3–5
I	Zdający w niezadawalającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. Przeprowadził w niezadawalającym stopniu selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. Zaprezentował niezadawalający tok rozumowania, podejmując próbę zbudowania zdań wyjaśniających i wartościujących. Wykorzystał źródła informacji w niezadawalającym stopniu lub nie wykorzystał ich wcale.	1–2
	Zdający podał informacje słabo związane lub niezwiązane z tematem. Podane informacje lub sposób narracji wskazują, że zdający nie rozumie tematu.	0

Temat 4. Omów koncepcje odzyskania niepodległości w teorii i działaniach Wielkiej Emigracji.

Poziom	Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
IV	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem różnych aspektów danego problemu. Przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. Zaprezentował tok rozumowania prowadzący do sformułowania konkluzji, wykazując się umiejętnością analizowania przyczyn i skutków oraz wyjaśniania różnych interpretacji historycznych. Uzasadnił postawione tezy odpowiednimi argumentami. Wykazał się umiejętnością wyrażania opinii i formułowania ocen oraz wiązania ich z treściami opisowo-wyjaśniającymi w narracji. Wskazał najważniejsze ugrupowania emigracyjne: Komitet Narodowy Polski, Towarzystwo Demokratyczne Polskie (Wielki Manifest), Hotel Lambert, Gromady Ludu Polskiego. Scharakteryzował ich programy odzyskania niepodległości. Wskazał konkretne działania TDP oraz Hotelu Lambert, które miały umożliwić odzyskanie niepodległości, np.: TDP – przygotowywanie powstania, gromadzenie broni, ludzi, utrzymywanie kontaktu z krajem poprzez emisariuszy; Hotel Lambert – pozyskiwanie poparcia dla sprawy polskiej w kręgach politycznych Europy, przekonanie Wielkiej Brytanii i Francji, że Rosja łamie traktat wiedeński, wspieranie ruchów powstańczych na Kaukazie przeciw Rosji, wspieranie Turcji w próbach zreformowania państwa.	9–12
III	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu, bez uwzględniania w wystarczającym stopniu kontekstu interpretacyjnego. Przeprowadził niekonsekwentną selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. Zaprezentował niepełny tok rozumowania, podejmując próbę analizowania przyczyn i skutków oraz rozpoznawania różnych interpretacji historycznych. Podjął także próbę formułowania opinii i ocen dotyczących zarówno faktów historycznych, jak i ich interpretacji.	6–8
II	Zdający w niewystarczającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. W niewystarczającym stopniu przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. W niewystarczającym stopniu zaprezentował tok rozumowania, podejmując próbę wyjaśnienia przyczyn i skutków.	3–5
I	Zdający w niezadowalającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. Przeprowadził w niezadowalającym stopniu selekcję i hierarchizację informacji. Poprawnie określił ramy chronologiczne. Zaprezentował niezadowalający tok rozumowania, podejmując próbę zbudowania zdań wyjaśniających i wartościujących.	1–2
	Zdający podał informacje słabo związane lub niezwiązane z tematem. Podane informacje lub sposób narracji wskazują, że zdający nie rozumie tematu.	0

Temat 5. Scharakteryzuj sytuację polityczną Niemiec po II wojnie światowej.

Poziom	Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
IV	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem różnych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym. Przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji do narracji budowanej w ujęciu statycznym lub dynamicznym, zawartej w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował tok rozumowania prowadzący do scharakteryzowania problemu postawionego w zadaniu, wykazując się umiejętnością analizowania przyczyn i skutków oraz wyjaśniania różnych interpretacji historycznych. Wykazał się umiejętnością wyrażania opinii i formułowania ocen oraz wiązania ich z treściami opisowo-wyjaśniającymi w narracji. Wskazał przyczyny podziału Niemiec po II wojnie światowej (wybuch II wojny, przegraną Niemiec, politykę Hitlera i nazistów, decyzje trzech konferencji „wielkiej trójki”, podział Niemiec na strefy okupacyjne, konflikt pomiędzy Wielką Brytanią, USA oraz ZSRR), wykazał, że podział Niemiec był źródłem konfliktów zimnowojennych (blokada Berlina, specjalny status Berlina Zachodniego, budowa muru berlińskiego, próby ucieczek z NRD), wskazał na położenie RFN i NRD na styku dwóch wrogich obozów (NATO – Układ Warszawski), wskazał na wytrwałe dążenie RFN do zjednoczenia Niemiec i rolę upadku muru berlińskiego oraz zjednoczenia Niemiec w budowie nowego ładu w Europie po 1989 roku.	9–12
III	Zdający wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu, bez uwzględniania w wystarczającym stopniu kontekstu interpretacyjnego. Przeprowadził niekonsekwentną selekcję i hierarchizację informacji do narracji budowanej w ujęciu statycznym lub dynamicznym, zawartej w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował niepełny tok rozumowania prowadzący do scharakteryzowania problemu postawionego w zadaniu. Podjął także próbę formułowania opinii i ocen dotyczących zarówno faktów historycznych, jak i ich interpretacji.	6–8
II	Zdający w niewystarczającym stopniu wykazał się znajomością i rozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. W niewystarczającym stopniu przeprowadził selekcję i hierarchizację informacji do narracji budowanej w ujęciu statycznym lub dynamicznym, zawartej w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował niewystarczający tok rozumowania prowadzący do scharakteryzowania problemu postawionego w zadaniu.	3–5
I	Zdający w niezadawalającym stopniu wykazał się znajomością i zrozumieniem wybranych aspektów danego problemu niezbędnych do jego opisu, bez ukazywania związków z kontekstem interpretacyjnym. Przeprowadził w niezadawalającym stopniu selekcję i hierarchizację informacji do narracji budowanej w ujęciu statycznym lub dynamicznym, zawartej w poprawnie określonych ramach chronologicznych. Zaprezentował w niezadawalającym stopniu tok rozumowania, prowadzący do scharakteryzowania problemu postawionego w zadaniu.	1–2
	Zdający podał informacje słabo związane lub niezwiązane z tematem. Podane informacje lub sposób narracji wskazują, że zdający nie rozumie tematu.	0